

***Tertialrapport 2023 -
1. tertial***

~~~~~
SØNDRE LAND
KOMMUNE

1. Rådmannens kommentar	3
1.1 Overordnede forhold.....	3
1.2 Jobbnærvær.....	4
1.3 Årsprognose økonomi	4
1.4 Handlingsrom	4
2. Befolkningsutvikling, økonomisk hovedoversikt og jobbnærvær	5
2.1 Befolkningsutvikling	5
2.2 Økonomisk hovedoversikt.....	6
2.3 Jobbnærvær per kommunalområde	7
3. Status økonomi for kommunalområdene og felleskapitlene	8
3.1 Tidlig innsats og familie	8
3.2 Opplæring og inkludering	9
3.3 Mestring og velferd	10
3.4 Lokalsamfunn	12
3.5 Stab og utvikling	14
3.6 Rådmannsgruppa.....	15
3.7 Politisk ledelse	15
3.8 Felles.....	16
4. Oppfølging av handlingsplan	17
4.1 Samfunnsutvikling	17
4.2 Helse og mestring.....	19
4.3 Oppvekst og utdanning	21
4.4 Kultur, idrett og fritid	32
4.5 Natur, miljø og klima	32
4.6 Kommuneorganisasjonen.....	33
8. Status investeringer og endringer i investeringsbudsjettet	35
8.1 Status investeringer.....	35
8.2 Forslag til endringer.....	37

1. Rådmannens kommentar

Rådmannen legger med dette fram tertialrapport per 30. april 2023. Gjennom tertial- og årsrapporter skal administrasjonen gjøre rede for hvordan de kommunale oppgavene er løst innenfor rammene kommunestyret har vedtatt.

1.1 Overordnede forhold

I forbindelse med budsjettbehandlingen i desember 2022 ga rådmannen signaler om at det ville være nødvendig å komme tilbake med en gjennomgang av budsjettet tidlig i 2023. Gjennomgangen ble framlagt for kommunestyret 24. april. Sentralt i gjennomgangen sto en tilpasning av budsjettet til en forutsetning om mottak av 70 flyktninger i 2023 mot opprinnelig budsjettmessig forutsetning om mottak av 20 flyktninger. I tillegg ble budsjettet for Mestring og velferd vesentlig styrket. Dette blant annet som følge av at forutsatte effekter av nedbemanning i miljøarbeidertjenesten ikke får virkning før fra 1. mai.

Lønnsoppgjøret for kommunal sektor endte med en ramme for årslønnsvekst på 5,4 %. Dette er vesentlig mer enn hva som lå til grunn i de opprinnelige budsjettforutsetningene. Det er grunn til å understreke at 5,4 % er et anslag for gjennomsnittet av kommuner, og at effekten av lønnsoppgjøret for Søndre Land kommune ennå ikke er klar. Det som imidlertid synes klart, er at årets avsetning til dekning av lønnsoppgjøret er for liten.

Grunnbeløpet i Folketrygden øker med 6,41 % fra 1. mai 2023, og trygdeoppgjøret endte med en økning av pensjonene på 8,54 % fra samme dato. Disse økningene får store konsekvenser for kommunens pensjonsutgifter (og bokførte pensjonskostnader) i 2023. De nøyaktige konsekvensene er heller ikke her avklart, men det er på det rene at det dreier seg om flere titalls millioner kroner utover det som er budsjettet. Uten at det bidrar til å gjøre situasjonen enklere, er det nødvendig å understreke at så godt som alle kommuner vil stå overfor tilnærmet samme utfordring i 2023. Utfordringen blir relativt sett større i Søndre Land på grunn av vertskommunerollen, og det faktum at vi har flere ansatte, og ikke minst flere pensjonister, enn andre kommuner av samme størrelse.

Kommunens anslåtte inntekter fra skatt og rammetilskudd er i forslaget til revidert nasjonalbudsjett økt med 5,2 millioner kroner sammenlignet med vedtatt statsbudsjett. I forbindelse med kommunestyrets budsjettgjennomgang 24. april, er imidlertid anslaget allerede økt med 5,8 millioner kroner. Forslaget til revidert nasjonalbudsjett innebærer følgelig ingen styrking av forventede inntekter fra skatt og rammetilskudd.

Per utgangen av april er avkastningen på kommunens langsiktige plasseringer vel 8,8 millioner kroner. Budsjettet avkastning for året er 18 millioner kroner. Verdt å merke seg er at ca. 5,5 millioner kroner av avkastningen skriver seg fra plasseringer i globale aksjefond. Avkastningen her påvirkes i relativt stor grad av fallet i kronekursen. Uansett må avkastningen betraktes som svært tilfredsstillende, men rådmannen ser det ikke som tilrådelig å foreslå en økning av anslått avkastning for året som helhet.

1.2 Jobbnærvær

Jobbnærværet første tertial 2023 var på 88,4 %. Tilsvarende tertial i fjor viste et jobbnærvær på 86,7 %. Det er på det rene at nærværet er for lavt i Søndre Land kommune. Dette er årsaken til at det i årets lederopplæring er lagt spesielt vekt på oppfølging av sykefravær, og at det er inngått et samarbeid med NAV lokalt og med NAVs arbeidslivssenter om et opplegg for utvalgte avdelinger.

1.3 Årsprognose økonomi

Med en nylig gjennomført budsjettgjennomgang i kommunestyret, er det naturlig at det ikke meldes om vesentlige avvik kommunalområdenes drift ved utgangen av første tertial. Unntakene er innen Tidlig innsats og familie der barnevernet melder om ytterligere behov for tilleggsbevilgning, samt finansiering av tiltaket Kjør for livet (belastet Stab og utvikling).

I tillegg rapporterer Mestring og velferd om et avvik (merinntekt) på 8 millioner kroner. Dette skyldes at tilskuddet til ressurskrevende tjenester i 2022 ble 6 millioner høyere enn forventet, og at det også forventes et noe høyere tilskudd enn budsjettet i 2023.

Den store utfordringen er, som nevnt i kapittel 1.1 foran, knyttet til effektene av lønns- og trygdeoppjøret. Konsekvensene for pensjonskostnader og premieavvik er anslått til å utgjøre til sammen 34 millioner kroner mer enn budsjettet. Det er knyttet en viss usikkerhet til anslaget, men det er ikke tvil om at situasjonen er alvorlig. Dette ikke minst på bakgrunn av at beholdningen av frie fondsmidler er betydelig redusert de senere årene.

For å delvis finansiere et anslått samlet merforbruk på til sammen vel 29,5 millioner kroner, foreslås benyttet disposisjonsfond med 15,0 millioner kroner. I tillegg foreslås tilbakeført opprinnelig budsjettet avsetning til fond med 5 millioner kroner. Dette betyr i praksis at alle kommunens disposisjonsfond vil være oppbrukt. Riktignok vil bredbåndfondet tilsynelatende gjenstå, men dette er allerede disponert.

Oppsummert mangler det anvisning av finansiering på til sammen 9,55 millioner kroner. Det vil være nødvendig å jobbe videre for å kvalitetssikre anslaget for pensjon, samtidig som det jobbes med både kortsiktige og langsiktige tiltak for å finne fram til finansiering. På kort sikt er det neppe realistisk å tro at det vil være mulig å iverksette tiltak med stor effekt. På lengre sikt må tiltak som søknader om avdragsutsettelse eller lignende vurderes. I tillegg må det selvsagt legges forsterket trykk på omstillingstiltak med varig effekt på driften.

1.4 Handlingsrom

Søndre Land kommune har gjennom flere år brukt av fondsmidler for å saldere driften. Samtidig er det tatt betydelige grep for å styrke økonomien - spesielt i kommunalområde Mestring og velferd. Derfor oppleves det som særlig tungt at vi nå ser ut til å komme i en situasjon med pensjonsutgifter som er langt utover det som var mulig å forvente.

Som det framgår foran, kan ikke rådmannen garantere at det vil være mulig å saldere årsregnskapet for 2023 i balanse. I praksis vil det i tilfelle innebære at kommunen ikke lenger har et økonomisk handlingsrom i driften. Det er alvorlig, og det vil stille både administrasjonen og de folkevalgte overfor krevende prioriteringer framover.

2. Befolkningsutvikling, økonomisk hovedoversikt og jobbnærvær

2.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling første kvartal

	2023 - første kvartal	2022 - første kvartal
Befolkning ved inngangen av kvartalet	5564	5535
Fødte	10	10
Døde	17	22
Fødselsoverskudd	-7	-12
Innvandring	19	9
Utvandring	0	5
Innflytting, innenlandsk	45	50
Utflytting, innenlandsk	64	55
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	0	-1
Befolkningsvekst	-7	-13
Befolkning ved utgangen av kvartalet	5557	5522

2.2 Økonomisk hovedoversikt

	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode- budsjett pr 1. tertia 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års- prognose 2023 - avvik	Regnskap 1.tertia 2022
Tidlig innsats og familie	26 001 962	26 940 906	-938 944	76 850 000	2,3 mill	22 888 626
Opplæring og inkludering	30 066 571	27 462 364	2 604 207	84 500 000	Balanse	25 772 934
Mestring og velferd	75 189 793	74 879 439	310 354	205 270 000	-8 mill	76 505 473
Lokalsamfunn	19 280 316	16 135 624	3 144 692	41 705 000	1 mill	15 588 627
Felles	-4 206 501	-7 663 333	3 456 832	-11 900 000	25 mill	3 033 342
Stab og utvikling	12 852 340	11 193 141	1 659 199	31 357 500	0,25 mill	13 515 163
Rådmannsgruppa	2 552 913	2 495 174	57 739	6 900 000	Balanse	2 386 320
Politisk ledelse	1 256 614	1 240 161	16 453	5 000 000	Balanse	906 696
Premieavvik	0	0	0	-18 800 000	9 mill	0
Ordinær drift	162 994 008	152 683 476	10 310 532	420 882 500	29,55 mill	185 855 190

	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode- budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års- prognose 2023	Regnskap 1.tertia 2022
SKATTER OG RAMME- TILSKUDD	-150 237 712	-154 338 017	4 100 305	-454 770 000	Balanse	-147 168 110
RENTER OG FINANS	14 920 649	14 499 500	421 149	33 887 500	Balanse	11 828 936
SUM	-135 317 063	-139 838 517	4 521 454	-420 882 500	Balanse	-135 339 174
RESULTAT TOTALT	27 676 945	12 844 959	14 831 986	0	29,55 mill	50 516 016

Skatter og rammetilskudd ble økt med 5,8 mill. i revideringen av budsjettet som ble vedtatt i kommunestyret 24. april. Dette var i henhold til forventet økning i revidert nasjonalbudsjett. På årsbasis forventes balanse.

Renter og finans forventes å gå i balanse i henhold til gjeldende budsjett. Til tross for økende rentenivåer forventes det ikke noe merforbruk innen dette området. Dette skyldes at kommunens lån i stor grad er rentesikret.

For mer utfyllende informasjon om økonomi henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

Finansiering av forventet merforbruk	Beløp
Prognose merforbruk	29,55 mill
Finansieres slik:	
Bruk av disposisjonsfond (ekskl bredbåndsfond)	-15,0 mill
Reversere budsjettet avsetning til disposisjonsfond	-5,0 mill
Manglende finansiering	-9,55 mill

Kommunelovens § 14-5, 3. ledd lyder som følger:

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Den ekstraordinære økningen i anslaget for pensjonskostnader og premieavvik (se etterfølgende kapittel 3.8) gjør at rådmannen ikke ser seg i stand til fullt ut å oppfylle kravet i kommunelovens § 14-5. Det til tross for forslag om å bruke gjenværende fondsmidler, og om å tilbakeføre forutsatt avsetning til fond. Dette er svært alvorlig. På kort sikt er det neppe mulig å iverksette tiltak som vil ha vesentlig effekt, men det må likevel vurderes. På lengre sikt må det eksempelvis vurderes om kommunen skal be om avdragsutsettelse på lån for å håndtere situasjonen. Denne vurderingen må gå parallelt med kvalitetssikring av anslagene for pensjon.

2.3 Jobbnærver per kommunalområde

	1. kv 2023	1. kv 2022	1. kv 2021
Tidlig innsats og familie	87,2%	88,2%	87,1%
Opplæring og inkludering	90,9%	87,7%	92,5%
Mestring og velferd	85,3%	87,1%	87,7%
Lokalsamfunn	94,6%	87,6%	95,1%
Stab og utvikling	89,7%	90,4%	93,4%
Rådmannsgruppa	99,3%	97,2%	100%
TOTALT 1. kvartal:	88,4%	87,7%	88,2%

Tabellen viser en økning i jobbnærveret. Det er stor variasjon mellom de ulike avdelingene. For mer utfyllende informasjon om jobbnærver henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

3. Status økonomi for kommunalområdene og felleskapitlene

3.1 Tidlig innsats og familie

Økonomi

	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode- budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års- budsjett 2023 (inkl endr)	Års- prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt	26 001 962	26 940 906	-938 944	76 850 000	2 300 000	22 888 626

I revidert budsjett for 2023 ble kommunalområdet tilført kr. 2,35 mill. Dette med bakgrunn i forventede merutgifter til utvidelse av antall barnehageplasser, styrking av helsesykepleiertjenesten og språkassistent. Alt dette er knyttet til flyktningssituasjonen.

Gjøvik og Land barnevern har meldt et estimert merforbruk på 2,3mill. Merforbruket er knyttet til kjøp av statlige familiehjem og plass i institusjon. Basert på status etter 1. tertial tilsier dermed årsprognosen et forventet merforbruk på 2,3 mill kroner i 2023. Tilleggsbevilgningen kan dekke deler av merforbruket hvis de varslede utgiftene til flyktninger påløper senere enn antatt.

Nærvær

	Mål 2023	1.kvartal 2023	1. kvartal 2022	1.kvartal 2021
Totalt	92,5%	87,2%	86,3%	87,1%

Jobbnærværet er fortsatt under målsettingen, og flere avdelinger har over tid hatt utfordringer med høyt sykefravær. Innenfor 1. tertial har mange ansatte vært syke noe som også har vært situasjonen for en unormalt høy andel av barnehagebarna. Arbeidsbelastningen har vært ekstra krevende da det har vært lite tilgang på vikarer. Korttidsfraværet viser noe økning.

Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Spesialpedagogisk hjelp barnehagene	8	8	0	Barnehagelovens § 31
Styrket barnehagetilbud	1	1	0	Barnehagelovens § 37

3.2 Opplæring og inkludering

Økonomi

	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode- budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års- prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt	30 066 571	27 462 364	2 604 207	84 500 000	Balanse	25 156 825

Avviket som fremkommer skyldes et merforbruk på skolene (ca. 1,4 mill.) og økte utgifter på fellesområdet (ca. 1,2 mill) knyttet til flyktnings situasjonen.

Tiltak:

- Skolenes reduserte bemanning fra 1. august vil ventelig hente inn igjen mye av merforbruket, i tillegg til tiltak for å redusere utgifter til vikar.
- Det forventes at overforbruket på fellesområdet utlignes gjennom året ved noe økte inntekter knyttet til refusjon av opplæring for voksne, samt noe reduserte utgifter til gjesteelever og noe reduserte lønnsutgifter.

Størst usikkerhet knyttes til utgiftsberegningene opp mot flyktnings situasjonen. Likevel meldes det fortsatt forventning om å oppnå balanse for 2023.

Nærvær

	Mål 2023	1.kvartal 2023	1. kvartal 2022	1.kvartal 2021
Totalt	92,5%	90,9%	87,7%	92,5%

Fellesområdet bidrar mest negativt til fraværsstatistikken for denne perioden. Dette skyldes i stor grad langtidssykemeldte. Fraværet på skolene ser ut til å ha normalisert seg noe, sammenlignet med samme periode i fjor – hvor det fortsatt var svært mye koronarelatert fravær.

Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Norskundervisning for voksne	21	21	0	Integreringsloven kap. 6
Spesialundervisning i grunnskolen	1	1	0	Opplæringslovens § 5-1
Særskilt språkopplæring	2	2	0	Opplæringslovens § 2-8
Fritak for opplæringsplikten	0	0	0	Opplæringslovens § 2-1

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Permisjon fra undervisning i inntil 2 uker	8	8	0	Opplæringslovens § 2-11
Elevenes skolemiljø. Tiltak mot mobbing.	8	8	0	Opplæringslovens § 9a
Spesialundervisning for voksne	0	0	0	Opplæringslovens § 4a-2
Bytte av skole	0	0	0	Opplæringslovens § 8-1

3.3 Mestring og velferd

Økonomi og nærvær

	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode-budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års-prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt	75 189 793	74 879 439	310 354	205 270 000	- 8 000 000	76 505 473

I revidert budsjett for 2023 ble kommunalområdet tilført 18 millioner kroner. Årsaken skyldes flere faktorer:

- På grunn av den formelle prosessen knyttet til nedbemanning, har det ikke vært mulig å få effekt av tiltakene i miljøarbeidertjenesten før 1. mai.
- Det er økte utgifter til drift av legesenteret for å opprettholde forsvarlig drift etter lovkravet.
- Bjørkelunden har blitt styrket med ressurser slik at bemanningsfaktoren tilpasses beboernes behov.
- Det har kommet til flere beboere ved Hov Nordre som fører til økt behov for personell.
- Vedtaket om bosetting av 70 flyktninger førte til økt behov av saksbehandlerressurs på NAV, samtidig som at den generelle prisveksten og strømkostnader har ført til behov for styrking av sosialhjelpsbudsjettet.
- Generelt kutt som ikke var dekket på grunn av for lav budsjettramme.

Tilskuddet til ressurskrevende tjenester for 2022 ble 6 millioner kroner mer enn forventet. Dette føres i regnskapet for 2023 og fører til en merinntekt. I tillegg justeres prognosen for tilskuddet i 2023 opp med to millioner kroner basert på fjorårets erfaringer. Til sammen gir dette en merinntekt på 8 millioner kroner til kommunalområdet og det estimeres derfor et mindreforbruk på 8 millioner kroner. Budsjettrammen krever store endringer for å oppnå balanse, det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til prognosen.

Nærvær

	Mål 2023	1.kvartal 2023	1. kvartal 2022	1.kvartal 2021
Totalt	92,5%	85,3%	86,2%	87,7%

Jobbnærværet er fortsatt under målsettingen. Det er komplekse og sammensatte årsaker til dette. Forebygging og oppfølging av sykefravær er en prioritert oppgave for 2023. Det har vært en del korttidsfravær knyttet til luftveisinfeksjoner, men i hovedsak er det høyt langtidsfravær i enkelte avdelinger som har vært hovedutfordringen. Dette bidrar til det er stor usikkerhet rundt måloppnåelse i løpet av året.

Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Pleie og omsorg i institusjon	49	32	2	Gjelder både tidsbegrenset opphold og langtidsplass
Dagplass institusjon	0	0	0	
Omsorgsbolig tilrettelagt heldøgnsomsorg	7	7	1	
Helsehjelp i hjemmet	34	20	0	
Dagaktivitetsopphold	14	8	1	Gjelder tilbud; eldre, demens og personer med nedsatt funksjon (=Kråkvika)
Praktisk bistand	12	11	1	
Psykisk helse	48	27	4	
Avlastning barn (under 18 år)	3	3	1	
Omsorgsstønad	6	6	0	
Avlastning i institusjon	10	5	2	
Avlastning utenfor institusjon	0	0	0	
Trygghetsalarm	21	17	0	
Støttekontakt	5	3	0	
BPA	3	4	1	
Matombringing	7	7	0	
IP	5	1	0	
Rehabilitering og habilitering utenfor institusjon (hverdagsrehabilitering)	22	15	0	Gjelder; hverdagsrehabilitering, tverrfaglig rehabilitering av bruker med ROP- lidelse utenfor institusjon, og tjenesteyting på Hov Nordre
Utenom HO loven:				
Ledsagerbevis	1	1	0	

Tildelings- og koordinerende enhet har mottatt 26 endringsmeldinger som ikke er saksbehandlet enda; 15 fra avdeling Furubakken, 10 fra avdeling Rognlia og 1 fra avdeling Holmetunet. Disse gjelder endring i behov for helsehjelp og eller praktisk bistand. Selv om det ikke er sendt nye vedtak, mottar disse brukere forsvarlige tjenester.

3.4 Lokalsamfunn

Økonomi og nærvær

	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode- budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års- budsjett 2023 (inkl endr)	Års- prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt	19 280 316	16 135 624	3 144 692	41 705 000	1 000 000	15 588 627

Samlet omstillingsmål/budsjettreduksjon for kommunalområdet i 2023 er ca 3 mill. I revidert budsjett for 2023 ble driftsrammen til kommunalområdet nedjustert med 1 mill., grunnet forventning om lavere strømutfgifter enn budsjettet i 2023.

Basert på status etter 1. tertial og planer for resten av året, tilsier årsprognosen et forventet merforbruk på 1,0 mill kroner i 2023 sammenlignet med revidert budsjett. En vesentlig forklaring til merforbruket er kostnadene ved og etter vårfloppen i april. Det påpekes at det er stor usikkerhet om årsprognosen.

Faktisk merforbruk per 1. tertial viser et merforbruk på ca 3,1 mill sammenlignet med periodisert budsjett. Hovedforklaringene er:

- Høye strømutfgifter 1. tertial 2023 på ca 5 mill. Kroner. Til sammenligning var tilsvarende tall 1. tertial 2022 på ca 4,1 mill. kroner. Strømforbruket var også høyere i 1. tertial 2023 enn i 1. tertial 2022, grunnet at gjennomsnittstemperaturen i denne perioden var 1,7 grader lavere enn i fjor. Strømprognosen tilsier at kommunen vil få lavere strømutfgifter resten av året, slik at året under ett vil strømutfgiftene være ca. på budsjett.
- Høyere utfgifter til vintervedlikehold enn budsjettet. Dette skyldes en lang og snørik vinter, samt en prisstigning på ca 16 % på vintervedlikehold. Videre vil det komme høyere utfgifter enn budsjettet på de kommunale vegene knyttet til utbedring etter vårfloppen. Innenfor avdelingen for Kultur har man i 1. tertial hatt reparasjon på traktoren i Idrettsparken Hov på ca 0,25 mill kroner. Denne ekstrautgiften planlegges dekket av kommunalområdets budsjettreserve. Resten av budsjettreserven forventes brukt til å dekke øvrig merforbruk i kommunalområdet.
- Innenfor avdeling for brannvesenet er det noe merforbruk. Antall oppdrag er noe over normalen, samt at utfgiftene til alarmsentral og nødnett har økt.
- Innenfor selvkostområdet og spesielt vann og avløp er det svikt i inntektene grunnet redusert vannforbruk. Måleravregningen for 2022 viste at vannforbruket var lavere enn budsjettet også i 2022. Videre vil de økte pensjonskostnadene og høyere kapitalkostnader påvirke

selvkostområdene negativt i 2023 og medføre behov for høyere økning av gebyrene i 2024 enn tidligere antatt.

Ved utarbeidelse av årsprognosen er det lagt til grunn at aktivitetsnivået spesielt innen Teknisk drift/Bygg og vedlikehold, samt brannvesenet må reduseres mer enn planlagt i år, men forsvarlig drift må ivaretas. Dette for å redusere merforbruket mest mulig. Men arbeidet med energieffektivisering, for å redusere strømforbruket på sikt, må opprettholdes.

For avdelingene Renhold og Arealforvaltning forventes det balanse i 2023.

Oppfølging og koordinering av fritidskontakter er planlagt overført fra kommunalområdet Mestring og velferd til Lokalsamfunn i løpet av 2. tertial. Ansvar legges til avdeling for Kultur.

Vedrørende mulig forurensning ved Idrettsparken i Hov, har Miljødirektoratet gitt Statsforvalteren i Innlandet medhold i pålegget til Søndre Land Idrettslag Alliance om å gjennomføre miljøtekniske grunnundersøkelser av deponerte masser på Hov idrettsplass. Eventuelle kostnader i den forbindelse for kommunalområdet er ikke hensyntatt i årsprognosen.

Kommunalområdet er ansvarlig for å følge opp investeringsprosjektene i kommunen. Kommunen vant som kjent saken vedrørende Hovlitunet i tingretten, Consto har anket dommen til lagmannsretten. Saken forventes behandlet i lagmannsretten vinteren 2024. Viktige investeringsprosjekter i 2023 er innen vann- og avløpsinfrastruktur, inkludert flomsikring Hov og energieffektivisering. For nærmere beskrivelse av investeringsprosjekter, se eget kapittel.

Nærvær

	Mål 2023	1.kvartal 2023	1. kvartal 2022	1.kvartal 2021
Totalt	92,5%	94,6%	86,8%	95,1%

Tallene er basert på 1. tertial 2023 og viser en betydelig bedring i jobbnærværet sammenlignet med tilsvarende tertial 2022. Den kraftige økningen skyldes i all hovedsak at mange medarbeidere var smittet av Covid-19 eller at de måttet holde seg hjemme grunnet koronatiltakene i 1. tertial 2022. Jobbnærværet er nesten like bra som i 1. kvartal 2021, som var historisk bra for kommunalområdet.

Lavest jobbnærvær er det innfor teknisk drift og bygg og vedlikehold. Det har vært flere langtidssykemeldinger enn normalt i disse to avdelingene. For de øvrige avdelingene er det meget høyt jobbnærvær.

1. tertial har vanligvis lavere jobbnærvær enn øvrige tertial. Det vurderes derfor som sannsynlig at målet om et jobbnærvær på 95 % i 2023 er oppnåelig for kommunalområdet.

Delegerte vedtak

Tjeneste	Antall nye søknader	Antall tildelt bolig	Antall på venteliste	Antall avslått	Kommentar
Kommunale utleieboliger	11	5	11	2	Det er for tiden 3 ledige leiligheter i Fall-område, 4 stk i Odnnes. Ingen i Hov. 1 ledig plass på Holmentunet
Hovlihagen borettslag, selveierleiligheter	1	1	3	0	Det er solgt en selveierleilighet i 1. tertial. Det var 3 søker på den aktuelle leiligheten.

Totalt er det nå 125 elever i kulturskoleaktiviteter. I tillegg er det ca 20 i Søndre Land skolekorps. Kulturskolen har pr dato noen på venteliste, men prøver å holde dette til et minimum. Primærøpptak på høsten, men løpende når mulig. Barneteateret har ca 40 på venteliste.

Innenfor arealforvaltning og teknisk drift rapporteres delegerte vedtak fortløpende til formannskapet og er av denne grunn ikke tatt inn i tertialrapporten.

3.5 Stab og utvikling

STAB OG UTVIKLING	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periodebudsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Årsbudsjett 2023 (inkl endr)	Årsprognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt stab og utvikling	12 852 340	11 193 141	1 659 199	31 357 500	250 000	13 515 163

Til tross for at budsjettet for felles utviklings- og rådgiverstab (tidligere utviklingsenheten) ble betydelig styrket ved revideringen i april, er det et stramt budsjett. Ambisjonene framover, ikke minst når det gjelder kommunikasjon og markedsføring, vil være avgjørende for hvorvidt overforbruk unngås. Det er i løpet av første tertial foretatt betydelige utbetalinger av kommunale bidrag til bredbåndsutbygging og også en del tilskudd til næringsutvikling. Disse utbetalingene gjør at det tilsynelatende er et merforbruk. Utbetalingene er imidlertid forutsatt finansiert ved bruk av avsatte fondsmidler. Når inntektsføringen av fondsmidler kommer på plass, vil bildet derfor være annerledes.

Kommunestyret behandlet i møte 30. januar 2023 sak om finansiering av tiltaket Kjør for livet. Rådmannen fikk her i oppdrag å innarbeide finansiering for tiltaket i tertialrapporten for første tertial 2023. Det har vært jobbet aktivt for om mulig å sikre ekstern finansiering, men det har dessverre ikke

lyktes. Behovet for finansiering er kr 250 000, og dette er årsaken til at det nå forventes et overforbruk for felles utviklings- og rådgiverstab..

Avdelingen Økonomi og IKT er i balanse i forhold til budsjett pr. 1. tertial, og det forventes at dette vil være situasjonen også på årsbasis.

Avdelingen HR, lønn og post/arkiv er i balanse i forhold til budsjett pr. 1.tertial. Avdelingen har i revidert budsjett blitt tilført 0,9 mill. kroner grunnet høyere kostnader på lærlinger enn budsjettet. Kommunen har i tillegg til vedtaket på 13 lærlinger, 4 som følger ett tilpasset opplæringsløp. Denne kostnaden ligger hos avdelingen HR, lønn og post/arkiv.

3.6 Rådmannsgruppa

RÅDMANNS-GRUPPE	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode-budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års-prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt rådmannsgruppe	2 552 913	2 495 174	57 739	6 900 000	Balanse	2 386 320

Budsjettet for rådmannsgruppa styres mot balanse.

3.7 Politisk ledelse

POLITISK LEDELSE	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode-budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års-prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt politisk ledelse	1 256 614	1 240 161	16 453	5 000 000	Balanse	906 696

Usikkerheten for politisk ledelse er først og fremst knyttet til utgiftene i forbindelse med høstens valg. Så langt forutsettes det balanse for året som helhet.

3.8 Felles

FELLES	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode-budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års-prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt Felles	-4 206 501	-7 663 333	3 456 832	-11 900 000	25 mill	3 033 342

Under dette området blir det bla. ført en del felleskostnader, integreringstilskudd og mottaksinntekter knyttet til flyktninger, lønns- og budsjettreserve og avregning pensjon.

Årsbudsjettet har allerede blitt revidert i år med en merinntekt på 18,1 knyttet til forventningene om betydelig flere flyktninger i år enn det opprinnelig var budsjettet med.

Budsjettreserve og lønnsavsetningen er på totalt 11 mill. Dette vil sannsynligvis ikke strekke til når det endelige lønnsoppgjøret er klart, etter at alle lokale forhandlinger er ferdige.

Pensjonsutgiftene vil bli betydelig høyere enn budsjettet pga høyt lønns- og trygdeoppgjør i år. Pensjonsutgiftene blir budsjettet med fast prosent på de enkelte kommunalområdene. Når de endelige tallene foreligger på slutten av året, blir avregningen bokført under fellesområdet. Ut fra de prognosene vi har pr nå, kan vi forvente en merutgift på anslagsvis 25 mill inkludert arbeidsgiveravgift. Denne prognosen forutsetter imidlertid at vi bruker alle disponible midler i premiefondet i KLP. Dette vil imidlertid slå ut på premieavviket, se avsnittet under.

Basert på disse forhold vurderes det en årsprognose på 25 mill i merforbruk i år.

PREMIEAVVIK	Regnskap pr 1. tertial 2023	Periode-budsjett pr 1. tertial 2023	Avvik	Års-budsjett 2023 (inkl endr)	Års-prognose 2023	Regnskap 1.tertial 2022
Totalt premieavvik	0	0	0	-18 800 000	9 mill	0

Premieavviket er forskjellen mellom innbetalt premie og beregnet pensjonskostnad hvert år. Dette er en periodisering som blir motregnet neste år. Premieavviket må også sees i sammenheng med pensjonsavregningen ved årets slutt, se avsnittet over.

Prognosen tilsier nå at vi får et netto premieavvik på ca 10 mill i inntekt, under forutsetning av at vi bruker alt disponibelt på premiefondet i KLP til å betale deler av premien i år.

4. Oppfølging av handlingsplan

4.1 Samfunnsutvikling

Sentrumsprosjektet

Konseptet for utvikling av Hov sentrum ble vedtatt våren 2022 med følgende tre hovedpunkter for videre arbeid.

1. Styrking av sentrum på tvers av fylkesvei 34
Det tas sikte på å starte arbeidet med en områdereguleringsplan i løpet av 2023.
2. Utvikling av Fladsrudplassen
De første tiltakene på Fladsrudplassen ble gjennomført høsten 2022. Arbeidet fortsetter i 2023.
3. Området sør for Grettegutua
Temaet følges opp dels gjennom reguleringsplanen for Hovlandsvegen og dels gjennom behandling av et innkommet privat reguleringsplanforslag.

Boligutvikling

På Karolinelunden er de første boligene tatt i bruk.

På Grettejordet og Klinkenbergtoppen har reguleringsplanene vært på høring og de er planlagt fremmet til politisk behandling før sommeren. I tillegg arbeides det med detaljplanlegging av flomsikring.

Kråkvika

Arbeidet med områdereguleringsplan i Kråkvika er satt på vent på grunn av stor arbeidsmengde i Arealavdelingen. Forventes oppstart i dette arbeidet sommeren 2023.

Tursti på Valdresbanen

Søndre Land kommune deltar i et felles etterbruksprosjekt med de andre kommunene langs Valdresbanen. Prosjektarbeidet i 2023 består i å vurdere grunnlaget for en mulighetsstudie.

Trafikksikkerheten Søndre Land idrettspark

Saken er stilt i bero til etterbruken av Valdresbanen er nærmere avklart.

Bredbånd

Følgende tabell viser status i bredbåndsutbyggingen

Område	Leverandør	Status
Landåsbygda	Eidsiva bredbånd	Ferdig januar 2023
Skjeskroken	Eidsiva bredbånd	Ferdig januar 2023
Vestsida Nörd	Telenor	Planlagt ferdig august 2023

Vestsida Sør	Telenor	Planlagt ferdig desember 2023
Nordre Østbygda	Eidsiva	Planlagt ferdig september 2023
Bergegarda	Eidsiva bredbånd	Ferdig mai 2023
Hov Øst	Eidsiva bredbånd	Planlagt ferdig juni 2023
Halmrast – Enger	Telenor	Prosjekt i hovedsak ferdig januar2022
Fluberg – Hov	Eidsiva bredbånd	Ferdig mars 2023
Trevatn	Eidsiva bredbånd	Planlagt ferdig juni 2023

Sammenlignet med statusoversikten i rapporten etter andre tertial 2022 er det noe forsinkelse i utbyggingen på Vestsida sør. Forsinkelsen skyldes en prosess med vegmyndighetene knyttet til flytting av stolper innenfor sikkerhetssonen til veg. Dato for ferdigstilling på Trevatn er også blitt forskyvet som følge av at planen som forelå høsten 2022 var for optimistisk. Utbyggingen i Halmrast – Enger ble i hovedsak avsluttet i januar, men sju abonnenter har blitt koblet først i vår som følge av ønske fra grunneier om tidspunkt for graving over eget jorde.

Folkehelse

Søndre og Nordre Land kommuner har fått innvilget kr 700 000 i skjønnsmidler fra Statsforvalteren til det interkommunale prosjektet *Fram i skoa*. Målet med prosjektet er å gi alle i gruppa 18-24 år som per i dag står uten utdannings- eller arbeidstilbud, et tilbud som kan hjelpe dem inn i arbeidslivet, og i tillegg styrke det forebyggende arbeidet for gruppa 16-18 år. For Søndre Land kommunes del kan *Fram i skoa* ses på som en fortsettelse og videreutvikling av arbeidet som blant annet har vært drevet gjennom *Folkehelse Søndre Land 2025*.

For øvrig er folkehelseperspektivet gjennomgående i daglig drift i kommunalområdene, og i arbeidet de tverrfaglige nettverkene.

Næringsutvikling

Områderegeringsplanen for Hasvalsætra, Raufoss Industripark Vest ble lagt fram for politisk vedtak i første tertial. Kommunestyrets planvedtak, representerer en viktig milepæl i det pågående arbeide for å tiltrekke en større etablering til området. Det arbeides med samarbeidspartnere, med tanke på markedsføring og salg av arealet. Regionalt har kommunen vært pådrivere for å få satt ned et kraftutvalg og deltatt i en rekke møtepunkter rundt krafttilgang og -utbygging. Industriområdet ligger optimalt til med tanke på nettopp kraft.

Andre viktige plan- og næringsutviklingssaker har vært Enger Havn og Hovlandsvegen, som kommunen mener vil ha svært positiv innvirkning på næringsutviklingen og inntrykket av sentrum. Planene innebærer flytting av Hov bilverksted, og det er mottatt ny reguleringsplan for området mellom 247, Hovlandsvegen og Grettegutua som ytterligere vil bidra til å løfte sentrum og handelen i kommunesenteret. Enger Havn, tidligere Grimebakken, utvikles til hytte- og fritidssenter med betydelige kvaliteter for tilgjengelighet og tilbud langs fjorden. Prosjektet er en del av «Sommerhytta» på TV2, og det gir også en markedsføringseffekt.

Samarbeidet med Landsbyen Næringshage fortsetter, der de tar imot gründere for etablereropplæring, målbedriftsavtaler med eksisterende næringsliv og tilbyr kurs og kompetansehevende tiltak.

Kommunen har i perioden mottatt en rekke fondssøknader, som både handler om etablering av nye bedrifter, videreutvikling av de eksisterende - men også søknader til DA-midler. De siste har vært typiske saker som handler om samarbeid mellom bedrifter, lage arenaer for slikt samarbeid og markedsføring av kommune og næringsliv sammen. Et eksempel på dette er Arena 17 hos Sølve. Kommunalt næringsfond og kraftfond har bidratt etablering og utvikling hos nye bedrifter som for eksempel innen solkraft og vind, helse og velvære og innen industri og håndverk.

Utvikling av kommunesenteret er viktig for næringsutviklingen spesielt i handelsstanden, men også det å skape et sentrum hvor kommunens innbygger trives, oppfatter som pent og har noe å by på, slik at man ønsker å bruke sentrum. Det er arbeidet aktivt med andre fagområder for å løfte Sentrumsvegen og Fladsrudplassen, samt nært samarbeid med kommunens Arealforvaltning med tanke på mer bosetting i sentrum – ikke bare sentrumsnært.

Det er også viktig for god næringsutvikling å bidra til å tilrettelegge for aktiviteter og arrangementer, som løfter fram næringslivet og viser at kommunen er et levende sted med kvaliteter. Kommunikasjon og markedsføring skjer gjennom bidrag inn i Bolyst og samarbeidsprosjektet med Nordre Land for å løfte hele Land som et område der innbyggere og tilreisende vil kunne finne det de trenger av varer, tjenester og tilbud innen kultur, friluftsliv og idrett.

4.2 Helse og mestring

Status handlingsplan

I kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede målet beskrevet: Søndre Land sine innbyggere skal oppleve trygghet, tilhørighet og mestring gjennom hele livet. Det skal satses på helsefremmende og forebyggende arbeid for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død. Innbyggerne skal leve selvstendige liv, oppleve mestring i hverdagen og ha tilgang til helhetlige, effektive og virksomme helsetjenester til riktig tid. Kommunen skal sikre bærekraftige helsetjenester som er rustet for framtida.

Under følger en oversikt over ny aktivitet som har foregått i perioden for å oppnå målsettingene:

Bærekraftige tjenester:

Det har i perioden vært gjennomført siste del av nedbemanningsprosessen. Denne ble avsluttet medio februar. Nedbemanningen har blitt gjennomført uten oppsigelser og endringsoppsigelsler. Det har blitt lagt nye bemanningsplaner og turnuser som har oppstart fra 1.mai. Ressursenheten (vikarpool) er under planlegging med oppstart 1.mai.

Rekruttering av nødvendig kompetanse for å gi forsvarlige tjenester er igangsatt, og det er gjort endringer i ledelsen innenfor miljøarbeidertjenesten.

For å styrke det forebyggende arbeidet er det startet opp prosess knyttet til fremtidens dagtilbud. Det er gjennomført et rådslag med ansatte i dagtilbudene, frivilligsentralen, Sølve og NAV for å definere utfordringer, behov og muligheter. Det planlegges for samtaler med brukere og pårørende i den videre prosessen.

Det må bemerkes at det er store kapasitetsutfordringer knyttet til gjennomføring av endringer grunnet lav ledertetthet og få støttefunksjoner. Dette er utfordrende i normal drift, og blir spesielt krevende i store endringsprosesser. Strategisk viktige endringer som er vedtatt må derfor bero i påvente av avslutning av de pågående prosessene. Blant annet er arbeidet med helhetlig innsatstrapp satt på vent til andre halvår.

Tidlig inn i alle aldre:

Barne- og familiekoordinator har startet.

Det planlegges for styrking av hverdagsrehabiliteringssteamet. Drift av gruppetreningen «Sterk og stødig» i Odnas ble overført til deltakerne fra nyttår. Et viktig ledd i det forebyggende arbeidet, og styrkning av frivilligheten.

Forebygge utenforskap:

Antall deltagere i kvalifiseringsprogrammet er betraktelig økt i perioden. Innvilget midler til prosjekt «Fram i skoa». Forsterket oppfølging om arbeid og utdanning til unge mellom 18 og 24 år. Forventet oppstart i løpet av året.

Stryket lederkompetanse:

Det har i første tertial vært fokus på forebygging og oppfølging av sykefravær og håndtering av personalsaker gjennom opplæring og veiledning.

Fokus på innovasjon og optimalisering av drift:

Det er gjennomført oppgavekartlegginger i flere avdelinger for å optimalisere drift og fordele belastning. Totalt har nå 7 av 8 døgnavdelinger gjennomført kartleggingen og iverksatt endringer. Flere avdelinger har startet med oppgavefordeling mellom faggrupper. Læringsnettverk «Gode pasientforløp» har i perioden hatt fokus på overganger, både mellom spesialisthelsetjeneste og kommune, men også internt i kommunen.

Velferdsteknologi:

IKOS - tavler (digitale samhandlingstavler) er installert på Rognlia. Det er installert flere velferdsteknologiske løsninger i boligene i miljøarbeidertjenesten for å øke selvstendighet og mestring, forebygge mer inngripende tiltak og redusere bemanning der det er vurdert som forsvarlig. Det er opprettet et prosjekt med statlige midler knyttet til velferdsteknologi til barn, unge og voksne med medfødte eller tidlig ervervede funksjonsnedsettelse.

4.3 Oppvekst og utdanning

Status handlingsplan

I kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen for perioden 2023-2026, uttrykkes følgende mål for "Oppvekst og utdanning" (kommunalområdene "Tidlig innsats og familie" og "Opplæring og Inkludering"): *Barn og unge i Søndre Land kommune skal ha en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv*

Under følger en oversikt over aktivitet innenfor de konkrete delmålene som er satt for å oppnå målsettingen innenfor oppvekst og utdanning.

Implementering av nytt læreplanverk

Pågående operasjonalisering av ny læreplan. Utprøving av metoder som bygger opp under inkluderende opplæring og fellesskapende didaktikk. Gjennomført tverrfaglige prosjektarbeid på alle skolene.

Aksjonslæring på skolene knyttet til utprøving av inkluderende metoder i undervisningen. Spesielt fokus på innføring av tiltaket "klasselesekurs" i de fleste klasser i grunnskolen

Implementering av kommunal plan for trygt og godt barnehage- og skolemiljø

Plan for trygt og godt barnehagemiljø er godt implementert i barnehagene. Planverket er sentralt i det kontinuerlige arbeidet med å sikre at alle barn har en trygg barnehagedag. Planverket ligger også til grunn i kompetanseprogrammet for styrere og pedagogiske ledere (ReKomp).

Skolene er i gang med å gjøre lokale tilpasninger med utgangspunkt i felles kommunal plan. Arbeid pågår fortsatt med å ferdigstille alle skjemaer og vedlegg til planen.

Programmet "Trygg Oppvekst" har også blitt gjennomført for de eldste på barnetrinnet.

Utprøving av verktøyet "pedagogisk analyse" på skolene.

Videreutvikling av COS i skole og barnehage

For skole er det gjennomført direkte veiledning mot enkelttrinn/klasser der COS /trygghetssirkelen legges til grunn.

Det er gjennomført ett foreldrekurs, COS-P, i perioden. COS fordypning barnehage er videreført til flere avdelinger og er sentralt i barnehagenes arbeid med å sikre et trygt og godt barnehagemiljø. Tre styrere har gjennomført kurs i regi av Tilknytningspsykologene for å utvikle og styrke kommunens COS-satsning videre. Helsepsykiertjenesten er sentral i COS - P kursene og i faglig ledelse av Familiebasen der COS er førende for "tirsdag, torsdag-tilbudet".

Tidlig innsats og intensiv opplæring: sikre skolens plikt til intensiv opplæring for elever på 1. - 4. trinn, som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning. Implementere revidert plan for begynneropplæring.

Timeplanfestet del av grunnressursen på skolene til styrking i 1.-4. klasse. Gjennomføring av lesekurs og klasselesekurs. Revidert plan for begynneropplæringen: Evaluering og deling av erfaringer på skolenes planleggingsdag i februar. Dette sees i sammenheng med påbegynt arbeid med helhetlig plan

for språk- og leseopplæring 0-16 år. Foreløpig har fokus vært på begynneropplæringen i skolen. Et foreløpig rammeverk for planen er utarbeidet.

Gjennomført prosess med avdelingslederne i barnehage og skole ang. hvordan “overgangslærerordningen” bør/kan tilpasses lokale forhold. Rekrutteringssak er under behandling. Vi mottar faglig bistand fra Høgskolen i Innlandet v/Janne Aa. Johnsen til å veilede oss videre i dette arbeidet.

Regionale kompetansetiltak. Dekomp for skole og ReKomp for barnehage.

Skolen har etablert tiltaket “ressurslærer i egen organisasjon”; dedikert medarbeider som skal fungere som endringsagenter på skolene og bistå skolens ledelse med gjennomføringskraft i utviklingsarbeidet. Det er gjennomførte veiledningsøkter fra Høgskolen i Innlandet for skolelederne med mål om bistand i å utvikle skolen som en “lærende organisasjon”/bygge kapasitet for å drive kontinuerlig med utvikling av egen praksis. Innfasingen av fagfornyelsen i skolen.

I ReKomp for barnehage er ledelse av et trygt og godt barnehagemiljø et sentralt tema. Pedagogiske ledere og styrere har deltatt på regional fagdag der den enkelte tar utgangspunkt i barnehagens utviklingsarbeid. Mellomarbeid som er tilknyttet ReKomp er grunnlag for fagsamlinger lokalt for pedagogiske ledere og styrere. Det er gjennomført en lokal samling i perioden.

Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis. Nasjonal satsing; “Bygge laget” rundt barnet/eleven. Fokus på inkluderende opplæring.

Kompetanseløftet er fortsatt i en kartleggende fase. Vi har deltatt på regionale samlinger, samt gjennomgått status på felles ledermøte i oppvekst. PP-tjenesten er en sentral aktør i satsningen, og systemarbeidet ut mot barnehage og skole skal styrkes. Ut fra dette har kontaktmøtene mellom PPT og henholdsvis barnehage og skole blitt prioritert i perioden til tross for store kapasitetsutfordringer innen PP- tjenesten.

Videreutdanning: “Kompetanse for kvalitet”. Nasjonal satsing som legger til rette for kompetanseheving for lærere i relevant fag. Stipend og vikarordning.

En lærer deltar innenfor denne ordningen inneværende skoleår (masterutdanning innen norskfaget). En barnehagelærere starter på studiet i spesialpedagogikk.

Barnevernsreformen: Mer kommunalt ansvar rundt det forebyggende arbeidet og kompetansehevende tiltak innenfor traumesensitivt arbeid, samt foreldreveiledning gitt til ansatte i helsestasjon/skolehelsetjeneste, PPT, barnehage og skole. Styrke samarbeidet mellom kommunalrådene påkrevdes i møte med reformen.

Det er i perioden iverksatt tiltak for å få inn flere saker til Tverrfaglig drøftingsteam, blant annet med en felles informasjonsøkt for skolene. Kontaktmøtene i barnehagene har i tillegg til PP- tjenesten fått fast deltaker fra helsesykepleiertjenesten. Aktiviteten og antall saker i Tverrfaglig drøftingsteam har vært økende i perioden.

Barnevernet ved leder eller nest-leder deltar nå fast på månedlige felles ledermøter for barnehage, helsesykepleiertjenesten og skole. PP-tjenesten og nytilsatt barne- og familiekoordinator har vært

deltakere på disse møtearenaene. Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer, vedtatt i kommunestyret 24.04,23, er et sentralt og levende plandokument som forplikter og tydeliggjør den enkeltes ansvar innenfor de ulike tjenestene innenfor det forebyggende arbeidet i Søndre Land kommune.

Status flyktingtjenesten

Det er bosatt om lag 30 flykninger (fra Ukraina) i løpet av 1. tertial, av de 70 det er anmodet om i løpet av 2023. Flyktingtjenesten ble etter nyttår styrket med ytterligere ett midlertidig årsverk, og består per nå av fire stillinger. Til tross for at situasjonen er krevende, har bosettingsarbeidet forløpt relativt greit fram til nå i år. Boligsituasjonen/tilgangen til boliger har løst seg fortløpende, slik at det fortsatt har vært mulig å bosette sentrumsnært i kommunen.

Status voksenopplæringa

Det er stor aktivitet på voksenopplæringa, knyttet til de mange nyankomne flyktingene i Søndre og Nordre Land.

Deltakere pr. 30.04.23:

Grunnskole: 7 deltakere

Norskopplæring: 95 deltakere

Forventet antall ved skoleslutt: 110 deltakere

Gjøvik og Land barnevern 1. tertial

Mottak og vakt

I samme periode 2022 mottok Gjøvik og Land barneverntjeneste 170 meldinger, fordelt på Gjøvik - 122 meldinger, Nordre Land – 20 og Søndre Land – 28. Rapport 1 tertial 2023 viser totalt sett en økning på 52 meldinger. Henleggelsesprosent er omtrent den samme sammenlignet med samme periode i 2022.

Avdeling mottak og vakt har fokus på kvalitet i gjennomgangen av bekymringsmeldinger samt tilgjengelighet for samarbeidspartnere og private som ønsker å drøfte bekymringer.

Avdelingen har lite fravær blant ansatte. Det vises forøvrig til egen rapport for barnevernvakta.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Totalt antall meldinger	173 (+ 41,8% fra 2022)	33 (+65% fra 2022)	16 (-42,8% fra 2022)
Meldinger i prosent konkludert med undersøkelse	52,6%	48,48%	62,5%

Meldinger i prosent konkludert med pågående undersøkelse	17,9%	21,21%	6,25%
Meldinger i prosent konkludert med henleggelse	15%	0%	12,5)
Meldinger i prosent konkludert med henleggelse i aktiv tiltakssak	14,4%	30,3%	18,75%
Antall meldinger med fristbrudd	1	0	0
Antall klagesaker hos statsforvalteren	0	0	0
Antall anmeldte saker til politiet			

Undersøkelse og oppfølging

Omorganisering i tjenesten iverksatt 01.02.23: avdeling for undersøkelse og tiltak ble slått sammen til en avdeling "Undersøkelse og oppfølging".

Etter ny organisering skal samme kontaktperson gjennomføre undersøkelsen og følge opp hjelpetiltak som iverksettes, slik at brukere av tjenesten unngår bytte av kontaktperson/brudd i relasjon i overgang fra undersøkelse til tiltak.

Undersøkelser: Saksmengden har økt 1.tertial 2023 sammenlignet med 1.tertial 2022. 73,8 % av de gjennomførte undersøkelsene ble avsluttet med henleggelse, der barneverntjeneste vurderer det ikke er grunnlag for hjelpetiltak etter barnevernloven.

Vi har håndtert 29 saker som inneholder opplysninger om vold eller overgrep (23 i 2022), og sendt 15 (8 i 2022) anmeldelser til politiet, dette er en økning fra 2022. Dette er saker som krever mer ressurser enn ordinære undersøkelser, og som også i noen tilfeller utløser overtid for ansatte da det ikke lar seg løse innenfor arbeidsdagen.

Det har vært stort fokus på å komme raskt i gang med undersøkelser, for å unngå fristbrudd og være mer i forkant av fristene. Dette har vi lyktes med til tross for økning i antall undersøkelser. Rutinen for undersøkelse er revidert og vi har innført saksreise etter veiledning med KSK. Saksreisen legger føringer for at vi skal kontakte familien 48 timer fra kontaktperson får tildelt undersøkelsen. Det vil ta litt tid før vi ser effekten av ny rutine og saksreise, men i forhold til frister ser vi allerede en effekt.

Tiltak: Det er en nedgang av antall tiltakssaker fra 2022 til 2023 med 30 færre saker. Det har blitt jobbet systematisk med reduksjon av saksmengden, ved å henlegge saker med kompenserende tiltak å liten eller ingen grad av bekymring. Vi fortsetter å ha fokus på dette

framover, dette også i samsvar med oppvekstreformen, slik at vi prioriterer barneverntjenestens ressurser på de mest alvorlige sakene.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall nye US	93 (68 i 2022)	16 (7 i 2022)	11 (17 i 2022)
Antall US konkludert	79	16	12
Herav henlagt av foreldre	1	1	0
Herav henlagt av barnevernet	62	8	7
Herav hjelpetiltak	16	5	5
Herav konkludert med nemnd	0	2	0
Antall US besluttet utvidet til 6mnd	6	5	0
Antall over 3 mnd frist	0	0	0
Antall over 6 mnd frist	0	0	0
Antall påstartet sakkyndig utredninger	0	0	0
Antall klagesaker hos statsforvalteren	0	0	0
Antall anmeldte saker til politiet	15	0	0
Antall saker håndtert etter rutine for vold i nære relasjoner	29	0	0
Antall barn med hjelpetiltak	107 (131 i 2022)	19 (20 i 2022)	18 (28 i 2022)
Antall barn som mangler tiltaksplan	31	3	3
Antall barn som mangler evaluering av tiltaksplan	26	5	1
Antall saker fremmet for fylkesnemnda	2	2	0
Antall klagesaker hos statsforvalteren	0	0	0
Antall barn med vedtak om tiltak der vi må kjøpe eksternt pga manglende kompetanse	2	0	0
Antall påstartet sakkyndig utredninger	0	0	0

Omsorg og ettervern

Arbeid med å redusere kostnader til fosterhjem. Det er et dilemma at det er vanskelig å rekruttere gode/kvalifiserte fosterhjem. Det gir de mulighet til å kreve høy lønn. Brudd i 2 fosterhjem. Har hatt ekstra fagfokus på oppfølging av biologiske foreldre i 1. tertial og skal i

gang med prosjekt knyttet til temaet gjenforening. Mange ungdommer har takket ja til ettervern og vi har en del støttepersoner til ungdommer på ettervern med høy kostnad på grunn av store behov hos ungdommene.

Det kjøpes fortsatt ekstern veiledning av fosterhjem i noen få saker. Ellers håndteres oppfølgingen og veiledning av fosterhjem av tjenesten.

I forbindelse med omorganisering 01.02.23 har avdelingen fått tilført flere stillinger. Dette for å kunne redusere saksmengde per kontaktperson, da dette over tid har vært noe for høyt. Avdelingen har for tiden noe sykefravær, men dette er i hovedsak dekket opp med vikar.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall barn i fosterhjem totalt	52	8	16
Herav under omsorg § 5-1, §4-8,2.	31	5	15
Herav frivillig plassert § 3-2	21	3	1
Antall barn som mangler omsorgsplan	1	0	0
Antall barn som mangler oppfølgingsbesøk	1	0	1
Antall barn i institusjon totalt	4	0	1
Herav under omsorg	3	0	0
Herav frivillig plassert	1	0	1
Antall ungdom i atferdsinstitusjon § 6-1, § 6-2, § 8-4, 1.	0	0	0
Antall ungdom 18 – 25 år med ettervernstiltak	56	13	6
Antall ungdom 18-25 uten tiltaksplan	2	0	1
Antall saker behandlet i nemnd/tingrett/ tilbakeføring samvær			
Antall barn med vedtak om tiltak der vi må kjøpe eksternt pga manglende kompetanse/kapasitet			
Antall påstartet sakkyndig utredninger	0	0	0
Antall anmeldte saker til politiet	0	0	0

Midlertidig vedtak i akuttsituasjon

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land

§ 4-1. Akuttvedtak om hjelpetiltak dersom barn er uten omsorg	2	1	
§ 4-2. Akuttvedtak om omsorgsovertakelse			
§ 4-3. Vedtak om midlertidig flytteforbud			
§ 4-4. Akuttvedtak om plassering i barnevernsinstitusjon			
§ 4-5. Akuttvedtak om plassering av barn i institusjon når det er fare for menneskehandel			

Klagesaker for statsforvalteren

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall klagesaker			

Spesialiserte barnevernstiltak

Avdelingen har hatt pågang på saker til fordeling. Dette sammenfaller med økt innstrøm av meldinger. Avdelingen har i tillegg til dette hatt stort sykefravær, samt vært i en rekrutteringsprosess for to vakante stillinger. En veileder har også påstartet opplæring i FFT (funksjonell familierterapi) som da også naturlig nok har noe mindre kapasitet til veilederoppdrag. Det har derfor vært ventetid på tildeling av veileder pga disse forholdene. Det er besluttet innleie av ekstern konsulent for å påta seg veilederoppdrag. I tillegg jobbes det internt i avdelingen med å avslutte saker der det er forsvarlig og til barnets beste.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Antall familier som mottar/har mottatt bistand:	76	16	21
3.10 Hjemmekonsulent/ miljøarbeider	3	7	1
3.2 PMTO	2	1	4
3.6 Marte Meo	2	0	2
3.7 Andre hjemmebaserte tiltak	25	7	2
3.9 Råd og veiledning	18	0	6
3.99 Andre tiltak for å styrke foreldreferdigheter	26	1	6

Andre oppdrag – deltakelse i tverrfaglig forum	3	4	

Sykefravær og HMS

Samlet fravær hittil i år: 14,67% hvorav korttidsfravær utgjør 3,45% og langtidsfravær utgjør 11,22%. Fravær varierer mellom avdelingene. En avdeling har over tid vært underbemannet, i forbindelse med omorganisering er det tilført avdelingen 2 nye stillinger som forventes å forebygge sykefravær. Fra og med 1 februar gikk tjenesten inn i ny organisering med bla systematisert individuell oppfølging og veiledning til alle ansatte. Vi er tidlig i prosessen og er i en pågående omstillingsprosess som er krevende for den enkelte og tjenesten som helhet. Målet på sikt er at tiltakene som iverksettes vil ha positiv effekt på nærvær.

Det er risiko for at pågående organisasjonsgjennomgang som medfører omorganisering og en omstillingsprosess fører til økt belastning og usikkerhet for ansatte og dermed risiko for økt fravær en periode. Tjenesten har over lengre tid hatt høyt sykefravær, til tross for generell positiv utvikling vurderes situasjonen sårbar og følges nøye opp med tanke på behov for ytterligere tiltak/justeringer. Det er lite fravær som oppgis å være arbeidsrelatert. Å jobbe i barnevernstjenesten er givende men også krevende. Det er ikke tvil om at ansatte i barnevernstjenesten utsettes for følelsesmessige belastninger og stress. Det kan derfor være vanskelig å alltid avklare om fravær er arbeidsrelatert, erfaringsmessig er dette bildet gjerne sammensatt og belastninger privat i tillegg til krevende jobb vil i noen tilfeller føre til sykemelding. Langtidssykemeldte følges opp og der det er mulig bistår arbeidsgiver med tilrettelegging.

Planlagt tiltak som innebærer å lyse ut og tilsette 2 barnevernskonsulenter ut over stillinger i budsjett for å sikre tilgang på kvalifisert vikarressurs i tjenesten vurderes å redusere negative konsekvenser av fravær.

I januar 2023 ble det gjennomført tilsyn fra arbeidstilsynet. Endelig rapport med vedtak er mottatt og risiko- og sårbarhets (ROS) analyse av tjenestens arbeidsmiljø er påstartet. ROS analysen omfatter alle arbeidsmiljøfaktorene.

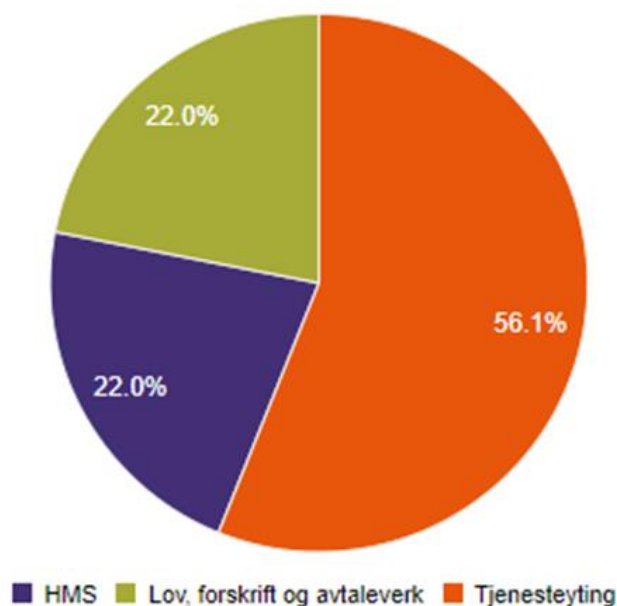
Avvik

Det er vurdert at tjenesten over tid har hatt underrapportering når det kommer til avvik. Bakgrunnen for dette er sammensatt og er bekreftet i oppfølging etter internrevisjon gjennomført høsten 2022 samt rapport etter tilsyn fra Arbeidstilsynet.

Tiltak er iverksatt for å sikre at barnevernsledelsen får nødvendig styringsinformasjon ved at avvik meldes inn når det er nødvendig. For å lykkes med dette er det nødvendig å sikre økt forståelse og kompetanse om hva et avvik er, når det skal meldes avvik og hvordan avvik skal følges opp for å sikre involvering av ansatte knyttet til iverksetting av tiltak.

Hittil i år har tjenesten mottatt totalt 41 avvik. Sammenlignet ble det meldt 31 avvik i hele 2022.

Avvik meldt inn fordelt på hovedkategorier: HMS, Lov, forskrift og avtaleverk og tjenesteyting.

Status meldte avvik pr 1 tertial 2023.

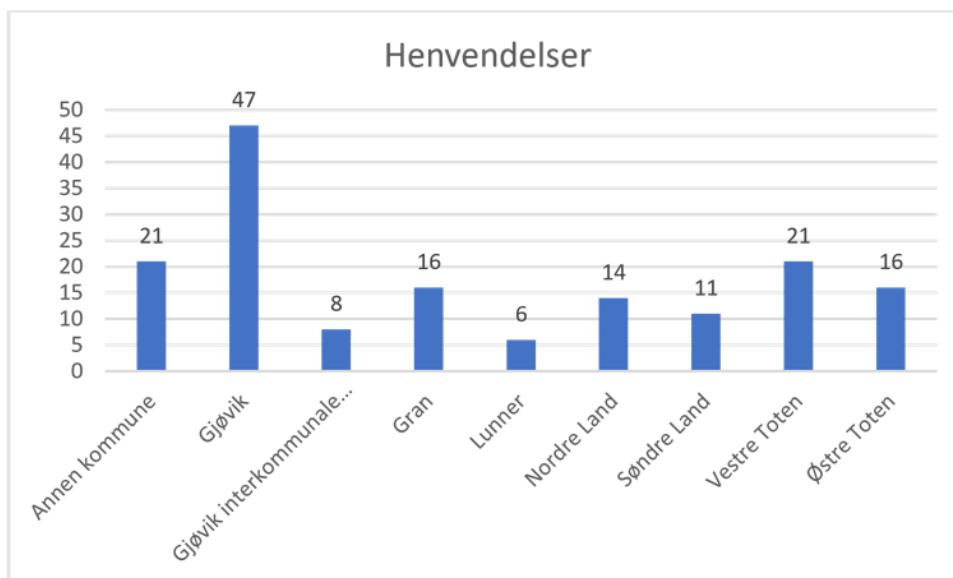
Kvalitet

Bufdir kommunemonitor viser positiv utvikling på nær sagt alle kvalitetsindikatorer i løpet av 2022. Barn i fosterhjem som ikke har fått oppfølging i tråd med lovkrav hadde siste halvår 2022 en liten negativ utvikling tilsvarende 0,4%. Avdeling for omsorg og ettervern har over tid vært underbemannet sett i forhold til antall saker i tillegg til høyt sykefravær. I forbindelse med omorganiseringen er ressurser omdisponert slik at avdelingen i dag er bemannet i hht arbeidsmengde.

Aktivitetstall Gjøvik interkommunale barnevernvakt 1. tertial 2023

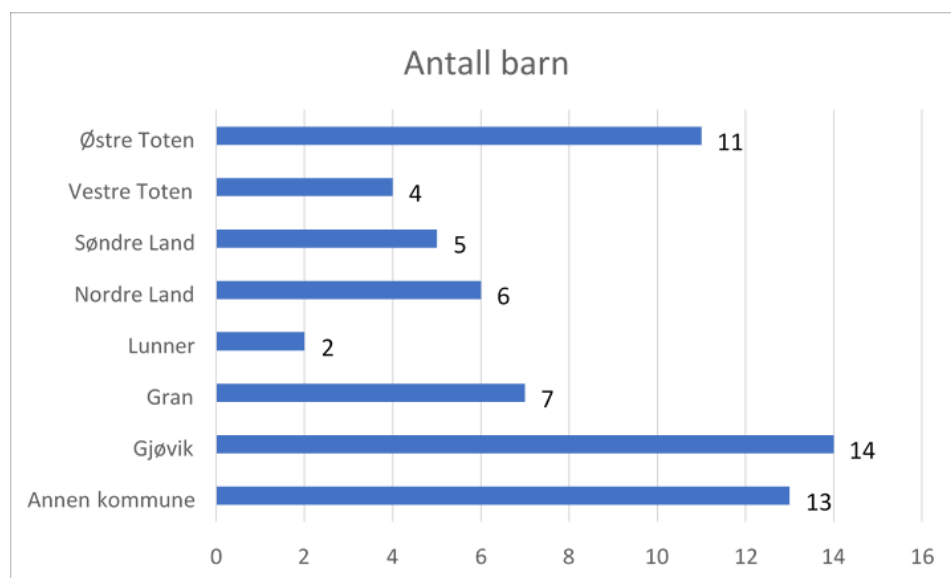
Henvendelser

Barnevernvakta mottok i perioden totalt 160 henvendelser. Det er i hovedsak foreldre, barneverntjenesten og politi som har flest henvendelser. Det har vært 5 henvendelser fra barnet selv og 17 henvendelser som har kommet inn via Alarmtelefonen.

Antall barn

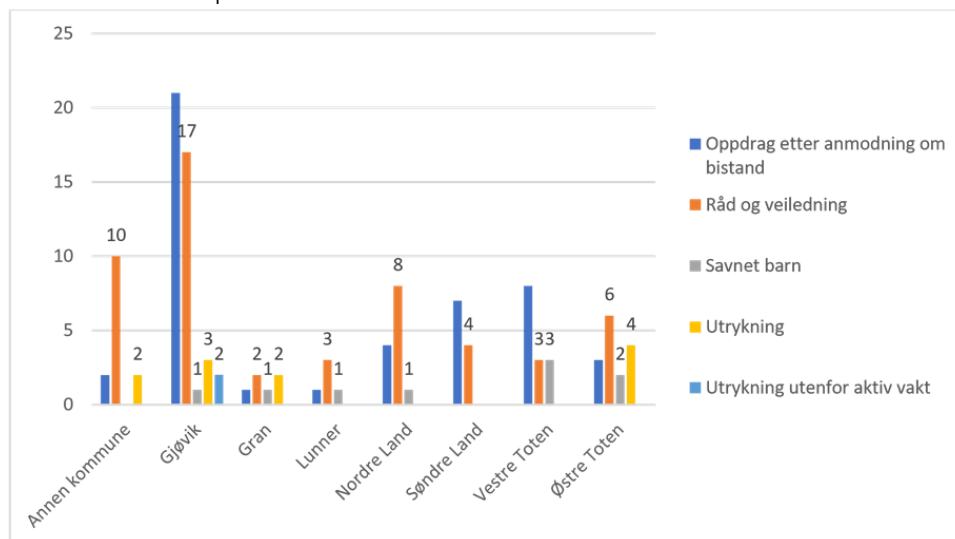
Tabellen under viser antall barn som har fått status aktiv i løpet av perioden, det vil si nyregistrerte barn. Totalt er dette 62 barn.

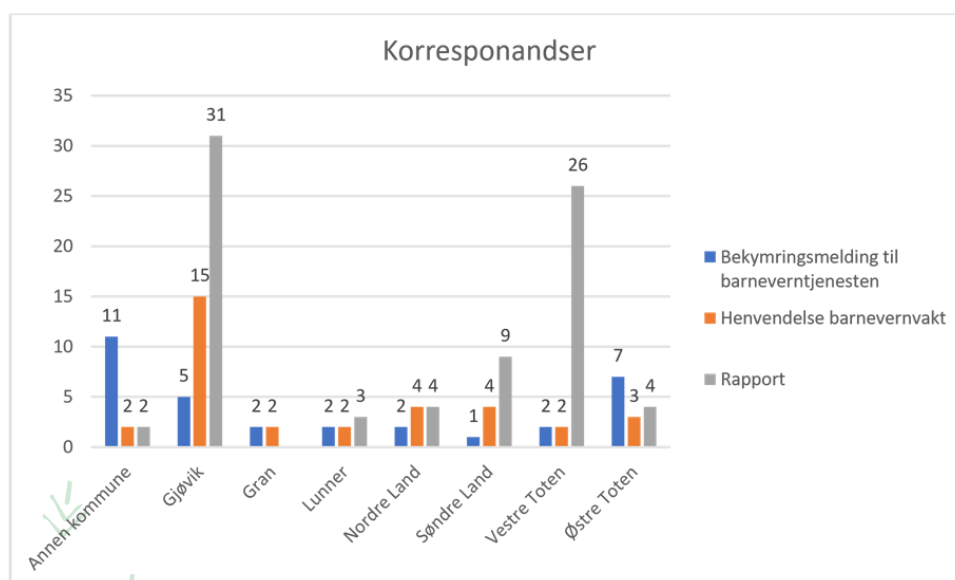
Sakstyper

Barnevernvakta registrerer innkommende saker etter kategorier nevnt i tabellen under. Det er åpnet totalt 122 saker i perioden.

Utgående korrespondanse

Det er i perioden sendt 145 korrespondanser, fordelt i ulike kategorier under. Henvendelser barnevernvakt er brev med opplysninger som sendes til lokal barneverntjeneste der det er en kjent/aktiv barnevernssak, men som ikke utløser barnevernvakta sin meldeplikt. Det er ikke fattet akuttvedtak i perioden.

4.4 Kultur, idrett og fritid

Innenfor kulturområdet har det i 1. tertial vært prioritert oppussing av biblioteket, slik at de tilfredsstillers dagens standard og fremstår som en attraktiv møteplass. Biblioteket ble offisielt åpnet 28. mars 2023. Det arbeides videre med å gjøre lokalet, utstyret og inventaret mer tilgjengelig gjennom meråpent bibliotek, samt skape synergi opp mot kulturskole og kultursalen. Mange av oppgavene i servicetorget har også blitt flyttet til biblioteket.

Arbeidet med å tilrettelegge for å samlokalisere kulturskolen på rådhuset er påbegynt og planlegges ferdigstilt i løpet av sommeren 2023. Kulturskolen vil da få sine egne undervisningslokaler tilpasset formålet i tilknytning til den nyoppussede kultursalen.

Det har i vinter blitt prioritert å benytte mer ressurser på å kjøre skiløyper, både i stamnettet på Øståsen, Veståsen og på Valdresbanen. Gode skispor på Valdresbanen bidrar til mer fysisk aktivitet i nærmiljøet. Det er gledelig at kommunen har fått gode tilbakemeldinger på at vinterens skispor har vært gode.

4.5 Natur, miljø og klima

Det overordnede satsningsområdet for kommunalområdet i planperioden er å bidra til at man oppnår ønsket samfunnsutvikling innen økt boattraktivitet, sentrumsutvikling og næringsutvikling, se kap. for Samfunnsutvikling. I tillegg ble reguleringsplan for Enger havn vedtatt tidlig i vinter.

Av planlagte prosjekter som er forsinket grunnet kapasitet nevnes reguleringsplan Kråkvika området, utrede mulig næringsområde på Bjørnerud og oppfølging av handlingsplan for kulturminneplanen.

I tillegg vurderes reguleringsplan for næringsområde N1 i tråd med kommuneplanen satt på vent inntil videre.

Innenfor samfunnsikkerhet og beredskap pågår det ordinært beredskapsarbeid. Kommunene i gjøvikregionen har inngått samarbeid om øvelse innen IT-sikkerhet/Cyber angrep i 2023. Arbeidet med å revidere ROS-analysen pågår sammen med Nordre Land kommune.

Innenfor området overvannshåndtering og flomsikring er det som nevnt planlagt flomsikring i Hov. Flomsikringen er nødvendig for å sikre eksisterende bebyggelse i Hov sentrum, samt kunne gjennomføre planlagt utvikling i Hov generelt. Flomtiltakene skal være ferdig detaljplanlagt sommer/høsten 2023. Flomsikringen vil ikke bli startet opp før kommunen får tilbakemelding på søknad om tilskudd fra NVE.

Energieffektivisering er et viktig satsningsområde i planperioden. Det gjelder både innenfor

kommunale bygg og vann- og avløpsinfrastruktur. Flere tiltak har startet opp i 1. tertial eller er under planlegging. Blant annet nevnes utskifting av vinduer på rådhuset, belysning Søndre Land hallen, belysning Hov rensesanlegg og overgang til Led på gatelys.

Innenfor klima og miljø er arbeidet med å lage en klimastrategi, samt å lage en klimakampanje knyttet til samkjøring, tomgangskjøring, rent vann og matsvinn pågått i 1. tertial. I tillegg har det blitt arbeidet med å øke andelen av ombruk/gjenbruk. Arbeidet skjer i fellesskap i gjøvikregionen og med Horisont.

4.6 Kommuneorganisasjonen

Organisatorisk og administrativ utvikling

Stolte sammen-dokumentet

Stolte sammen-dokumentet som ble vedtatt av kommunestyret 17. oktober 2022, vil foreligge i trykt utgave i løpet av kommende sommer. Det vil danne utgangspunkt for prosesser i alle avdelinger.

Interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen

Arbeidet med utvidet interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen har ikke hatt den framdriften som opprinnelig forutsatt. I løpet av første tertial er det tilsatt en medarbeider i Gjøvikregionen Utvikling med interkommunalt samarbeid som hovedarbeidsområde. Formodentlig vil det bidra til å sette fart på arbeidet.

Lederopplæring og lederutvikling

I løpet av første tertial er det utarbeidet et opplegg for lederopplæring og lederutvikling. Opplegget vil bli gjennomført fra og med mai måned.

Vedtak

Delegerte vedtak:	Antall søknader	Antall innvilget	Antall avslått	Kommentar
Startlån og tilskudd	12	2	10	

Nedenfor redegjøres det kort for status i politiske vedtak som er under oppfølging av administrasjonen. Oversikten er ikke uttømmende, men det er gjort et utvalg av større saker. Når det gjelder status investeringsprosjekter henvises det til eget kapittel for investeringer.

Saksnr KST/FSK	Emne/ tittel	Status
KST 28/22	Konsept for Hov sentrum	Prosjektet gjennomføres i tråd med vedtaket
KST 25/21	Spredningskonferanse om folkehelse – forslag fra Søndre Land Senterparti og Søndre Land Arbeiderparti	Pandemien gjorde det umulig å følge opp som forutsatt. Per i dag vurderes det kapasitetsmessig ikke som realistisk å gjennomføre noen slik konferanse.
KST 50/21	Bevilgning av midler til planarbeid Hasvalsætra næringsområde	Plan vedtatt i kommunestyrets møte 30. januar 2023.
KST 54/21	Interkommunalt samarbeid i Gjøvik - regionen	Medarbeider tilsatt i Gjøvikregionen Utvikling med særskilt ansvar for oppfølging av arbeidet. Pågående prosess for endelig utvalg av aktuelle samarbeidsområder.
KST 85/22	Handlings- og økonomiplan 2023-2026	Løpende barnehageopptak videreføres og utgiftene som følger en utvidelse av antall barnehageplasser sees i sammenheng med innføring av rollen som overgangslærer. (jf. vedtak i kommunestyret 12.12.22) Det er i perioden gjennomført et hovedopptak. Prosjekt overgang barnehage- skole har økt aktivitet og rekrutteringssak knyttet til "overgangslærer" er igangsatt. Ny prosess for investeringsprosjekter følges opp fortløpende og prosjekter fremmes til formannskapet for behandling. Gjennomgang av selvkostområdet er påbegynt i komité for lokalsamfunn.
KST 90/22	Felles NAV-kontor Søndre Land og Nordre Land	Utredningsfase er pågående. Resultatet forutsatt lagt fram til politisk behandling i september 2023.
KST 07/23	Bosetting av flyktninger	Det skal bosettes 70 flyktninger i 2023. Om lag 30 bosettinger er gjennomført første tertial.
KST 12/23	Etterbruk av Valdresbanen	Forprosjektet gjennomføres i tråd med vedtaket

Saksnr KST/FSK	Emne/ tittel	Status
KST 07/22	Etablering av «dagsturhytta Innlandet» i Søndre Land	Kommunestyret har vedtatt å takke nei til invitasjonen angående etablering av Dagsturhytta Innlandet. I stedet skal kommunen benytte inntil 0,1 mill til opprustning av hytte /hytter som Søndre Land Kommune har i sin eie, som da kan disponeres som utleie/dagsturhytte for lokalbefolkningen i Søndre Land. Arbeidet har ikke startet opp.
FSK 83/22	Samarbeid mellom Nordre Land og Søndre Land om Bolyst Land	Følges opp i tråd med forutsetningene. Blant annet er nå nettsiden bolyst.land felles for kommunene, og det distribueres ukentlige digitale nyhetsbrev.

For øvrig henvises til beskrivelse av satsningsområder i de respektive kommunalområder og status investeringsprosjekter.

8. Status investeringer og endringer i investeringsbudsjettet

8.1 Status investeringer

STATUS FØR ENDRINGER PR 30.4.2023	Regnskap pr 30.04.2023	Oppr. budsjett 2023	Gjeldende budsjett 2023
Sum investeringer i anleggsmidler	11 468 380	59 390 000	91 968 509
Herav selvkostinvesteringer VAR	4 713 027	5 500 000	41 919 210
Avdrag på videreutlån	347 224	600 000	600 000
Videreutlån	3 065 648	10 000 000	10 000 000
Kjøp av aksjer	0	2 000 000	2 000 000
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	1 500 000	1 500 000
SUM INVESTERINGER	14 881 252	73 490 000	106 068 508

Finansiering:

Salg av tomter	-131 200	0	0
Salg av bygninger og anlegg	-8 150 000	-1 500 000	-9 700 000
Momskompensasjon investeringsregnskap	-1 306 715	-11 790 000	-13 790 000
Refusjon fra fylkeskommunen	0	0	-450 000
Refusjon fra andre	-737 604	0	0
Bruk av lån		-47 500 000	-69 428 507
Bruk av lån til videreutlån	-3 065 648	-10 000 000	-10 000 000
Mottatte avdrag på andre utlån	0	-100 000	-100 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-410 958	-600 000	-600 000
Bruk av ubundne investeringsfond	0	-2 000 000	-2 000 000
Sum finansiering	13 802 125	73 490 000	106 068 508

Status framdrift på de største prosjektene

- Flomsikring Hov er det største budsjetterte investeringsprosjektet i 2023 med 30 mill. Forutsetningen var positiv tilbakemelding på søknad om tilskudd fra NVE i slutten av februar 2023. Nå får kommunen tidligst tilbakemelding fra NVE i august 2023. Det betyr at prosjektet er forsinket sammenlignet med opprinnelig fremdriftsplan. Det må også gjennomføres en anbudskonkurranse. På denne bakgrunn er investeringsrammen for prosjektet nedjustert til 15 mill. i 2023. Dette betyr at mer av utgiften kommer i 2024. Prosjektet iverksettes ikke uten ny politisk behandling.
- Bygging av minihus i Hov er budsjettert med 15 mill. Dette prosjektet er i samsvar med framdriftsplanen, og innenfor vedtatt budsjett.
- Tilpasning av arealer NAV er budsjettert med 3,5 mill. Det forhandles med NAV, og prosjektet er ikke startet opp.
- Nytt vegkryss Hovlandsvegen er budsjettert med 4,5 mill. Beløpet er et estimat, og oppstart og kostnad avhenger av reguleringsplan og flomsikring.

8.2 Forslag til endringer

		Regnskap pr 30.04.2023	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Forslag endr pr 30.4.23	Forslag til nytt rev. budsjett 2023
15003	Hovlitunet	2 092 000	0	0	6 596 000	6 596 000
18029	Planarb/klargjøring Klinkenbergtoppen boligfelt	62 000	0	117 000	63 000	180 000
19004	Brurudbakka VA	39 000	0	76 000	100 000	176 000
21015	Fryal pumpestasjon	2 178 000	0	2 682 000	1 057 000	3 739 000
21026	Tømmestasjon bobiler	0	0	213 581	-103 581	113 000
21040	Energiplan Rådhuset	0	400 000	400 000	-400 000	0
22008	Modernisering av biblioteket	1 323 000	0	333 000	990 000	1 323 000
22015	Flomsikring Nordberg	0	0	107 914	-107 914	0
22020	Ny vannledning Hov-Fall	1 486 000	0	1 000 000	700 000	1 700 000
23002	Pumpeledning fra Fryal avløpspumpestasjon	0	1 000 000	1 000 000	-1 000 000	0
23300	Samlepott mindre inv – maskiner og utstyr til teknisk	184 000	500 000	500 000	-316 000	184 000
22023	Flomsikring Hov	38 192	30 000 000	30 000 000	-15 000 000	15 000 000
21033	Ferdigstilling Breskebakke 37	0	0	0	600 000	600.000
NY	Framnesvegen	577 000	0	0	750 000	750 000
Totale endringer i investeringer pr 30.4.2023						-8 913 505

Vesentlige endringer i bevilgningene til investeringer

- På Hovlitunet gjenstår av totalrammen 6,6 mill. til sluttavregninger. Dette er egentlig en rebudsjettering fra 2022 til 2023 grunnet at kommunen fortsatt er i en tvist med Consto.
- Fryal pumpestasjon er økt med 1,0 mill. Tilsvarende beløp er redusert på prosjekt Pumpeledning fra Fryal avløpspumpestasjon, da disse prosjektene henger sammen.
- Modernisering av biblioteket er økt med 990.000. Dette skyldes at det ble oppdaget underveis i arbeidet at det måtte gjøres om mye på vann/avløp og elektriske anlegg.

- Ny vannledning Hov-Fall er økt med 700.000. Prosjektet startet opp i 2022 og får en total kostnad på ca. 8 mill. Dette er i samsvar med vedtatt investeringsramme for dette prosjektet i 1. tertialrapport 2022. Grunnen til at prosjektet nå må økes med 0,7 mill. kroner, er at investeringsrammen ble nedjustert i rebudsjetteringen for 2023, fordi man trodde prosjektet ble noe billigere enn opprinnelig antatt.

Forslag til nye prosjekter

- Breskebakke 37 med budsjetttramme på 600.000. Omfattende rehabilitering/oppgradering av boligen.
- Framnesvegen med budsjetttramme på 750.000. Omfattende rehabilitering/oppgradering av boligen.

Endringer i finansieringen:

	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Forslag endr pr 1. tertial 2023	Forslag til rev. budsjett 2023
Momskompensasjon investeringer	-11 790 000	-13 790 000	7 790 000	-6 000 000
Refusjon fra andre	0	0	-221 000	-221 000
Bruk av lån til investeringer anleggsmidler	-47 500 000	-69 428 507	1 344 000	-69 427 163
Totale endringer i finansieringen pr 30.4.2023				8 913 505

Endringer i finansieringen reduseres totalt med kr. 8,9 mill.

Det foreligger et vedtak om låneopptak på 47,5 mill i det opprinnelige budsjettet. Hittil i år er det tatt opp 40 mill i lån. Ut fra den foreslåtte revideringen, blir det ikke behov for å låne resterende.